

مراغالی دخیل، اهل بیته اولان اؤز عشقینی شعر قالیبیندہ بیان ائدن شاعیر

مرحوم مراغالی ماللا حسین دخیل، اون اوچونجو قرنده استعداد، ایتیکار و پیغمبرین(ص) اهل بیتینه اولان عشق و علاقه‌سینی شعر قالیبیندہ بیان ائدن شاعیر.

بو شاعیر بونون استعداد و ایتیکارلارینی عاشيقانه صورتده اهل بیت عصمت و طهارت (ع) خانیدانینه تقديم ائله‌دی و اونون دؤورانیندان نئچه یوز ایل کئچسنه‌ده هله تانینمامیش قالیب و ادبی تاریخی کیتابلاردا اوندان بیر آد چکیلمیر. مراغالی دخیلین یاشاییشی و احوالی ایههام پرده‌سینده قالیب و بو امر اونون بونون مساله‌لرینه تائیر قویور. بیر حالدا کی اونون زولال شعری زمان چایندا آخریدی و سؤزلری حضرت ابا عبدالله الحسین(ع) مجلیس‌لری و عزالارین بزگی‌ابدی. مراغالی ماللا حسین دخیل اذربایجانین مرثیه و اهل بیت (ع) مداخلیق شاعیری کی تائیری آذربایجانین رثایی شعریندہ اونودلامازدیر و اونون اوسلووی آبریلاریندان چوخ فرقلي اولوب و بو اوسلووون تکمیل لشمه‌سینده موهوم آددیم سایلیلر. دخیلین شعرلری رثایی شعر قالیبیندا، عاطیفی و مذهبی احساس‌لارینان دولو و ایفراط و تفریطدن اوزاق منطیقلی بیر تعادول‌این، گؤزل و ثابیت شعرلریدیر کی مربوط اولان ریوايتلری بیان ائله‌بیب. او اوز شعرلریندہ حماسه مرزلرینه یاخینلاشیب کربلا قهرمانلاری و حادیثه‌لرین توصیف ائندده‌ده تعادولی ساخلیلر. مراغالی دخیلین تانینمامیش قالماسی‌نین سببی شاید تای-توشلاری‌نین ایچینده اونون دوشونجه و افکاری‌نین محجور قالماسیدیر کی اونون ویلادت، وفات و حتی دفن بئرین تانینمامیش ساخلابی. او اوز شعرلریندہ حماسه مرزلرینه یاخینلاشیب کربلا قهرمانلاری و حادیثه‌لرین توصیف ائندده‌ده تعادولی ساخلیلر. بو شاعیرین دخیل شعرلریندہ مذهبی احساس‌لار، عاطیفی فضا و عاشورایی هیجانلار ایفراط و تفریطدن اوزاق ساخلابی. بو شاعیرین دیوانی آیه‌لر و معصوم‌لار‌دان (ع) اولان ریوايتلرله دولدور کی بو شاعیرین قورآن علم‌لرینه واقیف اولماسیندان خبر وئریر.

او اوز تحصیلاتینی روحانیت لیباسیندا و قدیم مکتبلرده کئچیردیب و او زمانین عادتلری‌این علم ائرگه‌شیب. اونون شعرلریندہ ایهام، تشبیه، ایستعاره و مجاز کیمی ایستیفاده اولان لفظی صنعتلر و معنوی بزکلر نه اینکی چتینلیق یاراتمیر بلکه اونون سوزونون فصاحت و بلاغتینه آرتیریر. دخیل شعری‌نین بیر ایری خصوصیتی بو ایدی کی او بیر جور مثنوی غزلدن ایستیفاده ائدیردی کی آزیندان او زماناجن آذربایجانین رثایی شعریندہ راییج دئیلیدی. دخیل رثایی شعری‌نین قوله‌لریندہ اوتوران شاعیرلردندیر آما اونون یاشاییشی موریدیندہ الده مكتوب اثر یوخدور. دخیل هیجری قمری اون اوچونجو قرنین یوخاری شاعیرلریندیدی کی «کلیم کاشانی» و «عمان سامانی» کیمی شاعیرلرین بیر مرتبه‌ده سایلیلر. بو شاعیرین تانینمامیش قالماسی‌نین اصلی عامیلی کنچمیش طاغوتلارین دؤورونده تورکی دیلین قاداغان اولماسیدی. مراغانین ادبی موحیطی قدیمدن اوحدی، سهند، آیت الله میرحبیب حائری، مرحوم دخیل، اشرف، اشرف و عبدالقادر کیمی اهل بیت (ع) شاعیرلر منشأی اولوب. بو شاعیرین دیوانی‌نین بیرینجی و ایکینجی جیلدي داش چاپینان یاپیلیل. موختلف ریوايتلره گوره مراغالی اخوند ماللا حسین بو شهریستانین تابعی اولان ساری‌خورما کندیندن اولوب. مراغانین 250 مین نفر جمعیتی وار و تبریزین 147 کیلومترلیکیندہ یئله‌شیب.